

Matematiska Institutionen
KTH

Några grupptal inför lappskrivning 3 CINTE ht09.

1. Betrakta en grupp G med multiplikationstabellen:

$\circ$	a	b	c	d	f	g	h	k
a	a	b	c	d	f	g	h	k
b	b	c	d	a	g	h	k	f
c	c	d	a	b	h	k	f	g
d	d	a	b	c	k	f	g	h
f	f	g	h	k	a	b	c	d
g	g	h	k	f	b	c	d	a
h	h	k	f	g	c	d	a	b
k	k	f	g	h	d	a	c	b

- (a) Är gruppen abelsk?
 (b) Bestäm identitets-element och bestäm inverser till alla element.
 (c) Bestäm alla element som har ordning 2.
 (d) Finns det något element som genererar hela gruppen, dvs finns det något element x så att varje element y i G kan skrivas $y = x^k$ för något heltal k .
 (e) Beräkna $abcdef$, $ac^{-1}d^2cd^{-1}$ och f^3g .
2. Skriv upp multiplikationstabellen till gruppen $\langle Z_7 \setminus \{0\}, \cdot \rangle$. Bestäm också samtliga element x i denna grupp sådana att $x^3 = 1$.
3. Går följande tabell att komplettera så att det blir multiplikationstabellen till en grupp?

$\circ$	a	b	c	d	f
a	a	b	c	d	f
b	b	a	f	c	d
c	c	d			
d	d	f			
f	f	c			

4. Bestäm ordningen av samtliga element i $\langle Z_8, + \rangle$.
5. Kan en grupp som inte är abelsk vara cyklisk?
6. Betrakta följande abstrakt definierade multiplikationstabell till en grupp G :

$\circ$	a	b	c	d	f	g
a	a	b	c	d	f	g
b	b	a	f	g	c	d
c	c	f	d	a	g	b
d	d	g	a	c	b	f
f	f	c	g	b	d	a
g	g	d	b	f	a	c

- (a) Bestäm alla cykliska delgrupper till denna grupp. Ange också elementens ordningar.

- (b) Är gruppen själv cyklisk.
- (c) Bestäm samtliga sidoklasser till delgruppen $H = \{a, b\}$.
7. Låt $\varphi = (1\ 2\ 4\ 7)(3\ 5\ 6)$, $\psi = (1\ 5\ 3)(4\ 2)(6\ 7)$ och $\gamma = (1\ 2\ 3\ 4\ 5\ 6\ 7)$.
- Skriv permutationerna $\varphi\psi\gamma$ och $\psi\gamma\varphi$ som produkter av disjunkta cykler.
  - Bestäm $\psi^{-1}\varphi^{-1}$.
  - Beräkna $\psi^{-1}\gamma\psi$.
  - Bestäm ordningen hos permutationerna $\psi^{-1}\varphi^{-1}$, γ och $\psi^{-1}\gamma\psi$.
  - Skriv permutationerna φ , ψ och γ som produkter av transpositioner.
  - Vilka av permutationerna i uppgift d) är udda respektive jämna.

Anm. Svar och lösningar meddelas senare.